

A terrortámadásokról

A terrorizmus által közvetlenül fenyegetett államok nemzetbiztonsági és rendvédelmi szervei - hagyományos felderítő és elhárító tevékenységük ellátása mellett - a legutóbbi időszakban aktívabban vonták be állampolgáraikat is munkájukba. Ennek nemcsak az a magyarázata, hogy információforrásaikat bővítsék, hanem az a felismerés, hogy a lakosság - a jelenkori terrorizmus elsődleges célpontjaként, illetve lehetséges áldozataként - éppúgy érdekeltté vált a terrorellenes küzdelemben, mint maguk a szolgálatok.

Az alábbi tanácsok és tájékoztatók semmiképpen sem a pánikkeltés, sokkal inkább az alapvető óvatosság jegyében készültek. A terrortámadások kivédéséhez nélkülözhetetlen a lakosság segítsége is.

Mi alapján ismerhető fel egy terrorista?

A közkeletű terrorista-kép megfoghatatlan. A terrorista fogalma azonban ennél bonyolultabb, meglehetősen szerteágazó és személye nem annyira a származásáról, vagy vallásáról, mint inkább motivációjáról és az ehhez választott eszközrendszeréről ismerhető meg.

Konkrét személyiségjegyeket nehéz vázolni. Ezek az emberek szándékukat általában leplezik, magatartásuk - hogy csökkentsék a lebukás veszélyét - talán túlságosan is jogkövető jelleget ölthet. Viselkedésük gyanút kelthet, ha érzékeltetik, vagy hangoztatják a hazai társadalmi,- politikai,- vallási állapotoktól való különállásukat. Amennyiben a beilleszkedés elutasításán túl szélsőséges nézeteket szimbolizáló (a hazai kultúrkörtől idegen vallási) jelképek viseletére, képviselőre vállalkoznak, már megfogalmazódik az elkötelezettségük is. Ha azt tapasztaljuk, hogy a szélsőséges eszméket vallók összejöveteleiket a külvilág elől, rejtett módon igyekeznek megszervezni, indokolt a figyelem.

A terroristát a félelemkeltés, a politikai döntések befolyásolásának a lehetősége mozgatja, néhányan azonban olyan eszméket követnek, amelyek a kizárólagosság igényével lépnek fel. Mivel a hazai berendezkedés és közhangulat elutasítja e gondolatokat, azok (illetve képviselői) törvényes úton képtelenek szándékuk érvényesítésére. A döntési mechanizmusok befolyásolása, a társadalom megfélemlítése erőszakos fellépésre sarkallhatja a közösségi érdeket elutasító szélsőségeket, a potenciális terroristákat.

A terroristáknak a legfontosabb eszközeik nem a fegyverek, manapság a leggyorsabb és leggyakrabban használt kommunikációs csatornát, az Internet hívják segítségül. Van saját webszolgáltatójuk, honlapjuk, online magazinuk. Közvetlen kapcsolatba tudnak lépni a régi és új tagjaikkal, szimpatizánsaikkal, képviselőikkel, az állampolgárokkal akik egyetértenek a nézeteikkel valamint az ellenségeikkel is. Interneten keresztül vitatják meg tanaikat, nézeteiket, itt adnak utasításokat a bombatámadásokhoz és ezen a közegen keresztül küldenek rejtett, kódolt üzeneteket egymásnak. Az Interneten kívül a médiát is felhasználják a rövid üzeneteik, videóik közléséhez.

Mik a leggyakoribb terrorcselekmények?

- repülőgép-eltérítés,
- gyilkosság, öngyilkos merényletek,
- emberrablás,
- bombariadó, bombázás,
- számítógép-rendszer támadása,
- vegyi-, biológiai-, nukleáris- és radioaktív fegyverek használata.

Melyek a terrorizmus által veszélyeztetett helyszínek és objektumok?

A terrorcselekmények célpontjait nehéz behatárolni. Általában a könnyen sebezhető, kevésbé védett, szimbolikája, vagy funkciója révén jelentőséggel bíró, sok ember által látogatott épületek, épületegyüttesek számítanak veszélyeztetett objektumoknak.

E kategóriába tartoznak:

- katonai, kormányzati, polgári épületek,
- nemzetközi külképviseletek,
- közlekedési csomópontok (autóbusz, vasút, metró, repülőtér)
- energetikai ellátórendszerek,
- bevásárlóközpontok.

Mi a teendő terrorcselekmény észlelésekor?

A terrorcselekmények végrehajtását aprólékos munka előzi meg, amely során a merénylőknek gondoskodniuk kell az ahhoz szükséges körülményrendszer (beilleszkedés, lakhatás, anyagi erőforrások, eszközök beszerzése) megteremtéséről. E folyamatokat tekinthetjük a terrorcselekmény előkészületi szakaszának. Ennek során az elkövetőnek információkat kell szereznie a célobjektumról (célszemélyről), fel kell derítenie annak közvetlen környezetét és be kell szereznie a merénylet végrehajtásához szükséges eszközöket (pirotechnikai,

vegyi- illetve vegyvédelmi anyagok, speciális járművek stb.), amely tevékenység nem minden esetben maradhat rejtve. Mindebből kifolyólag tapasztalhatunk a szokványostól eltérő, nem hétköznapi eseményeket. Lehet például, hogy valaki rendszeresen olyan területre téved, ahol tartózkodását semmi sem indokolja, vagy éppen olyan beszélgetés fűtanúi leszünk, amely kapcsolatba hozható (akár a beszélgetők, akár a tartalma révén) egy esetleges terrorcselekmény végrehajtásával. Amennyiben Ön a fentiekben vázolt, terrorcselekmény előkészületét sejtető folyamatokra lett figyelmes, e-mailben, vagy telefonon tájékoztassa a Nemzetbiztonsági Hivatalt.

A terrorcselekmény előkészületi szakaszát - amennyiben azt nem sikerül időben megakadályozni - a konkrét megvalósítás kísérlete követi. Ekkor észlelhetünk olyan eseményeket, hogy valaki szándékosan hátrahagyva a csomagját, sietve távozik egy helyszínről, de - a közelmúltból vett magyarországi példa alapján - előfordulhat az is, hogy egy, a környezetéhez nem illő tárgyra leszünk figyelmesek (gyanús csomag egy közterületi pad alatt). Az ilyen jelenségekkel kapcsolatos intézkedések legtöbbje rendvédelmi természetű, így a gyors beavatkozást a rendőrség soron kívüli tájékoztatása segíti elő.

A Nemzetbiztonsági Hivatal a lakosságtól kapott értesüléseit bizalmasan kezeli, megőrizve az információt adó személyek anonimitását. A bejelentések szűrését követően a beérkezett információkat értékeli, szükség szerint további adatpontosítást végez, vagy - ha az információ tartalma miatt indokolt - széleskörű ellenőrző lépéseket tesz és tájékoztatja az ügyben érintett hatóságokat.

Legfontosabb biztonsági tanácsok

- Legyen óvatos utazás során! Ne fogadjon el idegenektől csomagokat! Saját csomagjait ne hagyja őrizetlenül!
- Ha gyanús levelet, csomagot vagy szerkezetet talál, azonnal értesítse a helyi biztonsági szolgálatot vagy a rendőrséget.
- Ismerje azoknak az intézményeknek, épületeknek a vészkijáratait, ahol gyakran megfordul. Készítsen tervet, hogyan tud a leggyorsabban kijutni az épületből veszély esetén.
- Elromlott saját vagy munkahelyi célú elektromos berendezéseit, telefonjait, számítógépeit csak a szakmáját valamilyen módon igazoló szakemberrel javíttassa meg.

Melyek a terrorizmus által veszélyeztetett országok?

Ami a magyar biztonsági érdekeket, az ahhoz köthető külföldi intézményeket és személyeket veszélyeztető kockázatokat illeti, azok felmerülésének esélye már némiképp nagyobb. Igaz ez mindenekelőtt a válságövezeteknek tekinthető régiókban, ahol békefenntartóként, vagy koalíciós partnerként vagyunk jelen. Ebben az összefüggésben Irak és Afganisztán jelenti a legnagyobb támadási felületet, ahol a diplomáciai képviselő, illetve a katonai kontingens biztonságának szavatolása komoly kihívást jelent.

A világ számos országába utazva egyénileg is számolnunk kell a terrorizmus közvetlen veszélyeivel, vagy azokkal a szigorú, helyenként a személyiségi jogokat is sértő intézkedésekkel, amelyeket néhány állam a megelőzés keretében vezetett be. Az egyes országokban felmerülő lehetséges veszélyekről, az utazást befolyásoló

körülményekről a Külügyminisztérium honlapján kaphatnak tájékoztatást.

Az állampolgárok az illetékes hatóságokkal együttműködve hozzájárulhatnak egy Magyarországon esetlegesen tervezett terrorcselekmény megelőzéséhez.